

Транскрипт представника конференције

високог са прес

Високи представник, Кристијан Шварц-Шилинг:

Добар дан даме и господо, и хвала вам што сте дошли на данашњу конференцију.

Јутрос смо у овој соби имали изузетно искрену дискусију о стању ствари у Босни и Херцеговини. Разговарали смо о најширем спектру питања. У разговорима је учествовао и предсједавајући Савјета министара, господин Шпирић. Како је и он сам оцијенио, а мишљења су нам била прилично слична по овом питању, дискусија је била веома добра, отворена и искрена.

Као што знате, јуче смо разговарали са члановима Предсједништва и желио бих само да кажем да сам имао утисак да, у ствари, имамо три различита предсједништва, три различита става и изјаве. А то је јако добар показатељ међународној заједници о стварној ситуацији у овој земљи у овом тренутку.

Дакле, на основу одржаних дискусија, политички директори Савјета за имплементацију мира саставили су Декларацију, у којој су навели да је тренутна политичка ситуација – готово потпуни застој у спровођењу мира и усвајању реформи које су предуслов за закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању – разлог за “озбиљну забринутост”. Понављам “озбиљну забринутост”.

Политички директори су оцијенили да одговорност лежи на оним политичким лидерима који су блокирали напредак и угрозили политичку ситуацију својом агресивном реториком.

Такође, нагласили су да међународна заједница неће толерисати било какве покушаје угрожавања Дејтонског мировног споразума и неће имати пасиван став према провокативним изјавама и радњама.

Политички директори Савјета за имплементацију мира такође су истакли да од политичких лидера очекују конкретне резултате по питању кључних реформи неопходних за закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању.

Да цитирам Декларацију, “Парафирање Споразума о стабилизацији и придруживању мора бити први приоритет за Босну и Херцеговину. Међутим, због непостојања политичке воље, Босна и Херцеговина се суочава с могућношћу да у овом смислу заостане за свим својим сусједима.”

За парафирање Споразума о стабилизацији и придруживању неопходан је конкретан и неповратан напредак у реформи полиције и сарадњи са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију.

Управни одбор навео је хапшење Здравка Толимира 31. маја као доказ да органи Србије и Босне и Херцеговине могу наћи и ухапсити оптуженике за ратне злочине. У Декларацији су посебно споменути и Младић и Карахић.

Посебна тема дискусије била је и Сребреница.

Управни одбор Савјета за имплементацију мира изразио је подршку ставу мог изасланика, амбасадора Клифорда Бонда, да се нагласак стави на унапређење јавне безбједности, кривично гоњење ратних злочинаца, побољшање социјалних услуга и ефикасније отварање радних мјеста у Сребреници и околном подручју. Он је изнио јасан закључак о својим активностима и сматрам да је добио признање и похвалу за своје излагање.

Међутим, Управни одбор је истакао да је Босна и Херцеговина дужна да у потпуности испоштује све своје обавезе које проистичу из Дејтонског мировног споразума, на које пресуда

Међународног суда правде од 26. фебруара нема никаквог утицаја.

Да поново цитирам Декларацију, “Питања на која се односи пресуда Међународног суда правде су јасна: она се односи на спор између двије државе, а прије свега на одговорност Србије према “Конвенцији о спречавању и кажњавању злочина геноцида”. Она ни на који начин не намеће Босни и Херцеговини законску обавезу да донесе измјене и допуне на Устав Босне и Херцеговине.”

Статус Сребренице и статус сваке друге организационе јединице унутар Босне и Херцеговине може се промијенити само у складу са одговарајућим уставима и законима.

Што се тиче уставних реформи, изнио сам ажуриране податке о том питању на основу састанака које сам имао са страначким лидерима током протеклих неколико седмица.

Управни одбор се похвално изразио поводом понуде ЕУ и САД страначким лидерима да процесу уставних реформи дају политичку, техничку и финансијску подршку, те је позвао страначке лидере да што прије покрену овај процес и предузму конкретне кораке у циљу рјешавања питања првог пакета амандмана договорених у марту 2006. године. Сматрам да је ово од изузетног значаја, из разлога што је то једногласни и чврсти став међународне заједнице – конкретно Европске уније и САД-а. А то је јасна порука босанскохерцеговачким лидерима да је ово правац у којем међународна заједница жели да се тај процес креће; међутим, то није само зато што ми желимо, већ је то, у ствари, био и закључак наших билатералних разговора, тј. разговора у којима су све странке учествовале. Сада ћемо да видимо да ли ће се те странке састати како би успоставиле и примијениле културу дијалога и културу компромиса, а ово је још увијек проблем, јер, као што смо задњи пут видјели, неке веома важне странке нису присуствовале разговорима. Ми ћемо наравно покушати опет. Знате, једна од ствари које сам научио у животу јесте да, ако напустите просторију, за собом

остављате празну столицу, а кад-тад ћете морати да се вратите, и за очекивати је да нећете бити у предности, нити у јачој позицији тада, јер ипак се враћате празној столици.

Управни одбор Савјета за имплементацију мира изразио је забринутост у вези неколико додатних питања, укључујући и нарочито о потреби за постизањем споразума о располагању државном имовином. Ово је само по себи важно, а такође је од критичног значаја за завршетак реформе одбране. Управни одбор је, према томе, позвао мог насљедника, амбасадора Мирослава Лајчака, да предузме напоре да се ово питање оконча прије краја септембра.

Управни одбор је потврдио да ће Канцеларија високог представника остати у БиХ и наставити са спровођењем свог мандата у складу са Дејтонским мировним споразумом. Ипак, политика преузимања одговорности од стране домаћих органа и даље остаје водећи принцип, а и даље остаје циљ да затварање ОХР-а буде извршено до 30. јуна 2008. године.

Текст Декларације је доступан на енглеском и на локалним језицима, и можете преузети примјерак након завршетка ове конференције за медије. Обје верзије ће, такође, бити послане медијима електронским путем и биће постављене на Интернет страници ОХР-а.

Новинар #1:

Господине Шилинг, замолићу да будете конкретни и да нам кажете ко су политичари који су блокирали прогрес и подривали политичку ситуацију агресивном реториком, па ако може именом и презименом?

Високи представник, Кристијан Шварц-Шилинг:

Нису увијек исти политичари у питању, на примјер, код реформе полиције. А познати су вам резултати вашингтонских преговора и знате која су два политичара учествовала на тим преговорима. Могу вам навести њихова имена ако желите, значи, то су били

господин Додик и господин Силајхић. Празне столице на недавним састанцима у ОХР-у припадале су Тихићу и Човићу. Дакле, нису у питању само један или два политичара.

Мислим да недостаје културе дијалога на највишем нивоу власти у овој држави. Имао сам боља искуства на општинском нивоу власти – међу њима је култура дијалога изграђена и постижу се барем неки договори. Сматрам да је сада потребно успоставити културу дијалога на највишем нивоу власти. Дакле, имате ли сада нека имена?

Ослобођење, Антонио Прленда:

Када се слуша ова Декларација звучи мало као да је сада реформа полиције добила на мало већем приоритету испред реформе устава. Да ли је то тако? Да ли онда ОХР намјерава убрзо опет иницирати неке преговоре око реформе полиције? А шта је са априлским пакетом уставне реформе? Да ли то може бити база за даље?

Високи представник, Кристијан Шварц-Шилинг:

Није тачно тако. Ми смо сагласни о томе да радимо на овим реформама паралелно, а не да им приступамо као да су једна – значи, нећемо одржавати заједничке преговоре о реформи полиције и уставним реформама. Логички смо их одвојили – једна је уставна реформа, а друга је полицијска реформа која је предуслов за закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању. Покушавамо да радимо на овим реформама паралелно, и можемо да видимо да то и јесте најбољи начин.

Што се тиче реформе полиције, наравно да сте управу. Реформа полиције јесте први приоритет за закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању, а уставна реформа је неопходна у дугом року. Значи, уставна реформа касније може бити од помоћи у неким фазама реформе полиције. Међутим, не може се рећи да приступамо овим реформама као да су једна и са само једним, заједничким преговорима.

Можда Ви имате нешто додати.

Први замјеник високог представника, Рафи Грегоријан:

Желио бих само поново да нагласим све што је високи представник рекао. Управни одбор Савјета за имплементацију мира био је веома јасан да је реформа полиције веома високи приоритет из разлога што отвара врата према Споразуму о стабилизацији и придруживању. Већ мјесецима постоји општа сагласност и прихваћена су три принципа ЕУ, а неријешено питање је, у ствари, политички спор који нема никакве везе са три принципа ЕУ. Дакле, са наше тачке гледишта, не постоји никаква препрека за постизање напретка у реформи полиције ако се овај политички проблем ријеша, јер су главни принципи већ усвојени. Сматрамо да би то, наравно, довело до побољшања ситуације у Босни и Херцеговини на свим пољима – и у политичком смислу и у смислу користи које би Босна и Херцеговина имала након што испуни задњи предуслов за парафирање и закључивање Споразума о стабилизацији и придруживању.

Разговарали смо и примијетили, доста иронично и оштро, да је Црна Гора, држава која постоји мање од годину дана, већ потписала Споразум о стабилизацији и придруживању, и, наравно, да су током задњих неколико дана поново отворени преговори са Србијом. Босни и Херцеговини пријети могућност да само све више и више заостане, упркос чињеници да су већ мјесецима близу постизања договора.

Новинар #3:

Господине Шилинг, судећи по коминикеу прекида се пракса пасивности и некориштења Бонских овлаштења. Да ли то значи да ћете Ви коначно посегнути за Бонским овлаштењима и смијенити неке од водећих БиХ политичара које сте управо спомињали?

Високи представник, Кристијан Шварц-Шилинг:

Дакле, јасна порука је да неће бити никаквог смањивања Бонских

овлаштења. Није дошло до њиховог смањења током мог мандата и нема никаквих индиција да ће доћи до било каквих битних промјена везаних за кориштење Бонских овлаштења. Дакле, мислим да је јасна порука да Бонска овлаштења постоје и да ће бити употрејебљена ако то буде потребно – и то је то. Значи, нити у мањој, нити у већој мјери.

Мислим да знате шта је мој насљедник изјавио по том питању, и мислим да је то у складу са свим овим што данас говоримо овдје.

Новинар #4:

Да ли бисте оцијенили политику преузимања одговорности од стране локалних политичара успјешним експериментом, с обзиром да недостатак културе дијалога није ништа ново и необично овдје? Доказали су да не могу функционисати без јачих притисака од стране међународне заједнице. Дакле, да ли бисте рекли да покушај пребацивања одговорности на домаће органе био неуспјешан?

Високи представник, Кристијан Шварц-Шилинг:

Да је било неуспјешно? Видимо да им је потребно много времена за преузимање одговорности, међутим нема више времена, ако узмемо у обзир сусједи и воз који се креће ка Европи. Иначе, наравно да можемо рећи да ће за пет или десет година одговорност домаћих органа бити савршена. Међутим, то није могућност. Значи, питање је времена, а до сада за ово вријеме је постигнуто много мање него што се очекивало. То је веома јасно. Сви су разочарани темпом којим се одвија преузимање одговорности од стране домаћих органа.

Као што знате, неки од политичара у овој земљи говоре да им Канцеларија високог представника није уопште потребна овдје и да могу урадити све сами. Међутим, сада видите шта се дешава и можда је било потребно да се ово деси како ни међународна заједница не би имала никаквих илузија. Скоро је дошло до затварања ОХР-а сада у јуну и мислим да је свима било потребно

да увиде стварност ситуације – Босанцима да схвате да морају уложити много више напора како би постигли шта је потребно, а са друге стране, међународној заједници, како би увидјели стварност ситуације прије него што почине велику грешку мислећи да се ствари добро одвијају, јер су урадили колико су могли и да тек након што затворе ОХР схвате каква је заправо стварна ситуација у земљи. Значи, није дошло до овога и то је био мој примарни циљ задњих шест мјесеци – да се то не деси, да још не дође до затварања ОХР-а – зато што сматрам да имамо обавезу према становништву ове земље да обезбиједимо да не дође до погоршања безбједносне ситуације и да се не понове ствари које су у недавној прошлости потресле ову земљу. Размислите о томе када будете слушали реторику политичара. Али, то се неће десити, јер смо ми овдје и шаљемо јасну поруку да се то никада не смије поновити.

Новинар #5:

Како сте доживјели јучерашње писмо упућено Генералном секретару УН-а, Бан Ки-Моону? Пошто се чини многим, наравно и мени, да је то контра Вашег става недавно изнесеног пред Парламентарном скупштином у Вашем опроштајном говору. Дакле, само Ваш став о томе.

Високи представник, Кристијан Шварц-Шилинг:

Дакле, наглашавамо да су то писмо потписала само два члана Предсједништва. Писмо које су господин Комшић и господин Силајхић јуче упутили Генералном секретару Уједињених нација, писмо које су потписала два члана трочланог Предсједништва БиХ, а које није одобрено од стране сва три члана – значи, од стране предсједавајућег члана Предсједништва, господина Радмановића – само доприноси нарушавању и погоршању политичких односа у земљи, нарочито у Предсједништву. На Уједињеним нацијама је да одлуче како ће они одговорити на то писмо. Рекао бих да је Дејтонски мировни споразум само дјелимично имплементиран, а то је питање о којем можете да имате мноштво коментара. Све што тренутно желим је да истакнем да то није

било званично писмо иза којег стоји Предсједништво БиХ, а Уједињене нације ће морати одлучити шта ће одговорити тој двојници чланова Предсједништва, те не желим ништа да коментаришем прије него што се то деси. Понављам да то није службени акт Владе или Предсједништва ове земље. Сматрам да то мора бити потпуно јасно свима. Ако постоје неке нејасноће по том питању зато што неки локални политичари тврде да је то званично писмо упућено од стране званичне институције, биће посљедица и међународна заједница ће реаговати.